
FRAMER FRAMED

Framer Framed startte in 2009 als een reizend project met kritische analyses over het ontbreken van transculturele kunst in tentoonstellingen en is inmiddels uitgegroeid tot een gevestigd platform voor curatoren, kunstenaars en bezoekers. In de Tolhuistuin realiseerde Framer Framed tentoonstellingen op het snijvlak van hedendaagse kunst, visuele cultuur en politiek – met werk van bekende en minder bekende kunstenaars die wereldwijd actief zijn. Daarnaast worden sinds 2018 culturele buurtinitiatieven georganiseerd in de werkplaats in de Molenwijk.

In 2019 verhuisde Framer Framed naar de voormalige Oostergasfabriek in Amsterdam-Oost, waar vroeger het CBK gevestigd was. De nieuwe tentoonstellingsruimte is veel groter dan de ruimte in Noord en is direct aan de straat gelegen. Framer Framed, de enige Amsterdamse presentatie-instelling voor beeldende kunst die deel uitmaakt van de landelijke basisinfrastructuur, hoopt op de nieuwe plek een breder publiek te kunnen verwelkomen.

Framer Framed zoekt voortdurend naar interdisciplinaire presentatievormen ter verdieping en verbreding van de tentoonstellingen. De

expositieruimte wordt onder meer verrijkt met *artist talks*, lezingen, filmvertoningen en performances. Vanaf 2021 wordt de crossover-ambitie verder uitgerold middels een groot tweemaaljaarlijks evenement met dans, beeldende kunst, mode, muziek en theater, in samenwerking met verschillende Amsterdamse culturele partners.

De komende jaren draagt Framer Framed bij aan partnerschappen voor artistiek-wetenschappelijk onderzoek. De programmering van 2021-2024 baseert de instelling op het gevoel van urgentie van vele kunstenaars en curatoren om zich te verhouden tot systemen van in- en uitsluiting. Hieruit vloeien twee programmeringslijnen voort met (inter)nationale tentoonstellingen: UPROOT, een kritische analyse, en SHAKE THE DUST, waarin de instelling nieuwe artistieke praktijken benadrukt. Daarnaast is er de buurtgerichte programmeringslijn WE CURATE. In de komende kunstplanperiode blijft Framer Framed zich actief inzetten in de wijk in Amsterdam-Noord en worden educatieve activiteiten in Amsterdam-Oost ontwikkeld en uitgevoerd.

ADVIES

Artistiek belang

Het belang van een instelling als Framer Framed, als presentatie-instelling die het debat aanwakkert over kunst in een geglobaliseerde samenleving, staat voor de Amsterdamse Kunstraad buiten kijf. Het artistieke beleid van de voorgaande jaren resulteerde in een aantal interessante exposities die ook in andere landen te zien waren. De instelling heeft al jaren een meerstemmige programmering en zet dat in de periode 2021-2024 voort.

Door haar benadering van co-curatatie en coproductie speelt Framer Framed goed in op de huidige ontwikkelingen in het culturele veld en de beeldende kunstensector in het bijzonder. De kunstraad vindt het streven om verschillende perspectieven op de canon te laten zien en ruimte te bieden voor dialoog meer dan relevant. Framer Framed werkt vanuit

een aantal terugkerende thema's, zoals de hybride identiteit, de dekolonisatie van instituties en systemen van in- en uitsluiting, waardoor er sprake is van een duidelijke focus in de programmering. Ook werkt Framer Framed met afwisselende formats: debat is een belangrijk onderdeel, evenals internationale activiteiten. In de komende periode stellen gastcuratoren de tentoonstellingen samen. Zij krijgen grotendeels de vrije hand. De kunstraad mist hierbij een zekere artistieke sturing, waardoor het eindresultaat van wisselende kwaliteit kan zijn.

De kunstraad constateert in de plannen van Framer Framed een consequente, bijna activistische benadering van de kunsten en een streven lokale verbanden te koppelen aan internationale vraagstukken. Dit kan boeiende tentoonstellingen opleveren, zoals de instelling in het verleden heeft laten zien. De kunstraad kijkt uit naar de samenwerking met de hendaagse kunsttentoonstelling Sonsbeek in een programma over feministische bewegingen en kunstpraktijken op het grensvlak van arbeid en zorg ten opzichte van kleur en afkomst. De kwaliteit van de exposities, als uitkomst van de samenwerking, is afhankelijk van de gekozen curator. De kunstraad ziet door de veelheid aan initiatieven op termijn een bedreiging voor de artistieke kwaliteit die Framer Framed wil blijven bieden.

Nieuw is het organiseren van een tweejaarlijks, groot driedaags evenement, met een programmering van crossovers. Hier zullen optredens te zien zijn die het midden houden tussen performances uit de beeldende kunsten, podiumkunsten, fashion en urban arts. In de stoet van deelnemers die hierbij betrokken is, ontbreken andere beeldende kunstinstellingen, zodat die component in het festival misschien onderbelicht blijft.

Belang voor de stad

Framer Framed heeft met de Werkplaats Molenwijk een goede naam opgebouwd als het gaat om interventies op wijkniveau. Ofschoon de instelling inmiddels is verhuisd naar Oost, is Framer Framed van plan in Noord een tweede werkplaats te openen in de Buurtkamer de Kleine Wereld. De nomadische kant van Framer Framed, die vanaf de oprichting in 2009 aanwezig was en ook tot uiting kwam toen de huisvesting in de Tolhuistuin op zijn eind liep, vindt de kunstraad een sterk element in het

ondernemingsplan. De opbrengst van dit nomadisme landt nu in de huidige locatie in Amsterdam-Oost: een werkplaats, waar het resultaat van talentontwikkeling- en educatieprojecten te zien is.

Framer Framed kiest voor een positionering midden in de samenleving. Beeldende kunst en sociale burgerinitiatieven gaan in de programmering van Framed Framed hand in hand. De instelling gaat ook in Amsterdam-Oost op zoek naar plekken 'waar verschillen in wereldbeeld, religie, cultuur en welvaart zorgen voor harde confrontaties of juist nieuwe connecties'. Voortzetting van de samenwerking met TAAK voor kunstprojecten in de openbare ruimte vindt de kunstraad waardevol, vooral waar het gaat om te komen tot een nieuwe vorm van opdrachtgeverschap: minder van bovenaf opgelegd en meer in samenspraak met buurtbewoners.

De samenwerkingspartners van Framer Framed vallen in een paar groepen uiteen. Ten eerste zijn er de (post)academische opleidingen (de Rijksakademie, de Gerrit Rietveld Academie en De Ateliers), het samenwerkingsverband Public Art Amsterdam en het collectief TAAK, die tezamen een sterke keten vormen in de beeldende kunst in Amsterdam. Framer Framed toont de opbrengst van deze samenwerking(en) in de expositieruimte in Oost. Vervolgens zijn er de vijf kunstinstellingen in Oost die samen het 'Cultuurhuis Oost' willen vormen. Ten slotte zijn er de maatschappelijke partners van Framer Framed, zoals scholen, Buurtmuseum Indische Buurt en Stichting Granate.

In de komende kunstenplanperiode zet Framer Framed sterk in op talentontwikkeling. Met Nowhere, een van de partners in 'Cultuurhuis Oost', gaat Framer Framed een verdiepende samenwerking aan. De jonge makers van Nowhere, die doorgaans niet van de kunstvakopleidingen komen, worden gekoppeld aan de internationale talenten van de postacademische opleidingen. Daarnaast kondigt Framer Framed een samenwerking aan met MAMA, een platform voor visuele cultuur uit Rotterdam dat ook geheel op talentontwikkeling gericht is. Binnen het Pathfinders Fellowship leiden beide partijen jonge makers en curatoren op.

Uitvoerbaarheid

Voor de huidige locatie in Oost heeft Framer Framed een gunstig huurcontract gesloten met de gemeente voor een periode van tien jaar. Dat biedt perspectief voor een uitbouw van de activiteiten. De kunstraad is zich bewust van het feit dat Framer Framed in de afgelopen jaren met een bescheiden, structurele subsidie van € 240.000 (waarvan € 200.000 van het Rijk en € 40.000 van de gemeente Amsterdam) een hoge output heeft geleverd en het uiterste heeft gevraagd van zijn medewerkers en curatoren.

De organisatie beoogt een forse stijging in subsidie uit het kunstenplan, acht keer zoveel als het huidige bedrag. De kunstraad begrijpt deze ambitie. Tegelijkertijd is de kunstraad, zoals eerder aangegeven, kritisch over de hoogte. Een deel van de stijging zal ingezet worden om personeel dat nu op freelancebasis wordt ingehuurd in dienst te nemen. De stichting heeft momenteel vijf fte aan personeel in dienst en wil doorgroeien naar acht fte. De instelling werkt veel met freelancers en vrijwilligers. Framer Framed wil zowel zijn formatie versterken als ambities op het terrein van fair pay realiseren. De instelling heeft in het veld een goede naam als het gaat om het betalen van eerlijke vergoedingen. Framer Framed is op het vlak van het werven van sponsorgeld bezig met een inhaalmanoeuvre. Framer Framed heeft een bestuur dat vier keer per jaar onbezoldigd samenkomt en de organisatie hanteert de Governance Code Cultuur.

Diversiteit en inclusie

De aandacht voor meerstemmigheid ligt aan de basis van de oprichting van Framer Framed. De instelling benoemt expliciet het dekoloniseren van de museumwereld, wat Framer Framed al sinds 2010 doet.

Framer Framed heeft mooie initiatieven ontwikkeld die aangeven dat de instelling intrinsiek inclusief en divers is op verschillende manieren. In het personeelsbestand en in de raad van toezicht past Framer Framed de Code Diversiteit & Inclusie toe. De instelling betreft veel kunstenaars en curatoren bij haar werk, die een prominente plaats innemen in het internationale discours over inclusie. Lawrence Abu Hamdan, bijvoorbeeld, toonde in 2016 en 2018 werk bij Framer Framed, was een jaar later op de Biënnale

van Venetië te zien en in dat jaar won hij ook de Turner Prize. De Indonesiër Ade Darmawan, wiens werk dit jaar in Framer Framed wordt getoond, is met zijn collectie Ruangrupa benoemd tot curator voor de Documenta in Kassel in 2022. Framer Framed heeft kansen gegeven aan lokale en internationale talen met een meervoudige culturele achtergrond die niet veel later een (inter)nationale doorbraak beleefden.

Framer Framed opteert voor functieplek 4 in de Amsterdam Bis 2021-2024: Presentatie-instelling voor hedendaagse beeldende kunst die vanuit een duidelijke missie gericht op de inclusieve stad nieuw werk van jonge en/of nieuwe makers centraal stelt, interdisciplinair werkt, een sterke verbinding met de stad heeft en een breed en divers publiek trekt. De Amsterdamse Kunstraad adviseert, Framer Framed deze functieplek niet toe te kennen.
